

Briselē, 2019. gada 13. martā
REV2 – aizstāj 2018. gada
28. martā publicēto paziņojuma
REV1 redakciju

PAZIŅOJUMS IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS UN ES NOTEIKUMI PAR EIROPAS UZŅĒMUMU PADOMĒM

2017. gada 29. martā Apvienotā Karaliste uz Līguma par Eiropas Savienību 50. panta pamata iesniedza paziņojumu par nodomu no Savienības izstāties. Tātad no 2019. gada 30. marta plkst. 00.00 pēc Centrāleiropas laika (“izstāšanās diena”)¹ Apvienotā Karaliste kļūs par trešo valsti².

Izstāšanās sagatavošanas pasākumi skar ne tikai ES un valstu iestādes, bet arī privātus subjektus.

Ņemot vērā nenoteiktību saistībā ar izstāšanās līguma ratifikāciju, visām ieinteresētajām personām un īpaši ekonomikas dalībniekiem tiek atgādināts par juridiskām sekām, ar kurām būs jārēķinās, kad Apvienotā Karaliste kļūs par trešo valsti.

Ja vien netiks piemērots izstāšanās līgumā paredzētais pārejas periods³, no izstāšanās dienas ES noteikumi darbinieku starptautiska līmeņa informēšanas un uzklauššanas jomā, jo īpaši Direktīva 2009/38/EK par Eiropas Uzņēmumu padomēm⁴, Apvienotajai Karalistei vairs nebūs saistoši. Tam ir konkrēti šādas sekas⁵.

¹ Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 50. panta 3. punktu Eiropadome, vienojoties ar Apvienoto Karalisti, var vienprātīgi nolemt, ka Līgumi nebūs saistoši no kādas vēlākas dienas.

² Trešā valsts ir valsts, kas nav ES dalībvalsts.

³ Sal. Līguma par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV C 66 I, 19.2.2019., 1.lpp.) Ceturto daļu.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 6. maija Direktīva 2009/38/EK par to, kā izveidot Eiropas Uzņēmumu padomi vai procedūru darbinieku informēšanai un uzklauššanai Kopienas mēroga uzņēmumos un Kopienas mēroga uzņēmumu grupās (OV L 122, 16.5.2009., 28. lpp.).

⁵ Šis paziņojums neattiecas uz jautājumiem par Eiropas uzņēmējdarbības tiesībām un jo īpaši sekām, kas, Apvienotajai Karalistei izstājoties, radīsies attiecībā uz Eiropas uzņēmējdarbības tiesību formām. Attiecībā uz šiem jautājumiem skatīt *Paziņojumu ieinteresētajām personām “Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES noteikumi par uzņēmējdarbības tiesībām”* (https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness_en).

1. SKAITA SLIEKSNIS DIREKTĪVAS 2009/38/EK PIEMĒROŠANAI

Direktīvā 2009/38/EK ir noteikti Eiropas Uzņēmumu padomju izveides, kā arī to darbības un iespējamās likvidācijas nosacījumi. Konkrēti Direktīvas 2009/38/EK 2. pantā ir definēts “Kopienas mēroga uzņēmums”, kas ir jebkurš uzņēmums, kurā ir vismaz 1000 darbinieku dalībvalstīs un vismaz 150 darbinieku katrā no vismaz divām dalībvalstīm. “Kopienas mēroga uzņēmumu grupa” ir uzņēmumu grupa ar šādām pazīmēm:

- vismaz 1000 darbinieku dalībvalstīs,
- vismaz divi grupas uzņēmumi dažādās dalībvalstīs,

kā arī

- vismaz viens grupas uzņēmums, kurā ir vismaz 150 darbinieku vienā dalībvalstī, un vismaz viens cits grupas uzņēmums, kurā ir vismaz 150 darbinieku citā dalībvalstī.

No izstāšanās dienas, nosakot, vai eksistē Kopienas mēroga uzņēmums vai Kopienas mēroga uzņēmumu grupa, uz kuru attiecas Direktīva 2009/38/EK, Apvienotā Karaliste vairs nebūs uzskatāma par dalībvalsti un darbinieki Apvienotajā Karalistē vairs nebūs uzskatāmi par darbiniekiem dalībvalstīs.

Tādējādi, ja attiecīgie skaita sliekšņi vairs nevarēs tikt sasniegti Apvienotās Karalistes izstāšanās dēļ, Eiropas Uzņēmumu padomei, pat ja tā jau būtu izveidota, vairs nevarēs būt tiesības un pienākumi, kas izriet no Direktīvas 2009/38/EK piemērošanas. Minētā uzņēmumu padome var turpināt darboties saskaņā ar attiecīgajām valsts tiesībām, bet ne vairs kā Eiropas Uzņēmumu padome Direktīvas 2009/38/EK nozīmē.

Tā kā Direktīva 2009/38/EK ļauj Eiropas Uzņēmumu padomēs piedalīties pārstāvjiem no trešām valstīm⁶, pārstāvji no Apvienotās Karalistes varēs piedalīties Eiropas Uzņēmumu padomēs, ja tas būs paredzēts attiecīgajā Direktīvas 2009/38/EK 6. pantā minētajā nolīgumā.

Apvienotās Karalistes izstāšanās var ietekmēt arī centrālās vadības pienākumu sākt sarunas par Eiropas Uzņēmumu padomes izveidošanu vai informēšanas un uzklaušanās procedūru, kuras priekšnoteikums ir rakstisks lūgums, ko iesnieguši vismaz 100 darbinieki vai viņu pārstāvji vismaz divos uzņēmumos vai struktūrvienībās vismaz divās dažādās dalībvalstīs (Direktīvas 2009/38/EK 5. panta 1. punkts).

2. PRASĪBAS CENTRĀLĀS VADĪBAS VAI CENTRĀLĀS VADĪBAS PĀRSTĀVJA ATRAŠANĀS VIETAĪ

Saskaņā ar Direktīvas 2009/38/EK 4. panta 1. un 2. punktu centrālajai vadībai vai centrālās vadības pārstāvim ir jāatrodas ES. Tāpēc no izstāšanās dienas tām Eiropas Uzņēmumu padomēm, kuru Direktīvas 2009/38/EK 2. pantā paredzētais skaita sliekšnis joprojām būs sasniegts un kuru centrālā vadība vai centrālās vadības pārstāvis atrodas Apvienotajā Karalistē, centrālās vadības loma tiks pārnesta uz

⁶ Skat. Direktīvas 2009/38/EK 1. panta 6. punktu saistībā ar 6. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

kādu dalībvalsti. Tādām Eiropas Uzņēmumu padomēm, ja vien tās neiecels jaunu pārstāvi kādā dalībvalstī, minēto lomu uzņemsies struktūrvienība vai grupas uzņēmums ar lielāko skaitu darbinieku kādā dalībvalstī, kas kļūs par vietu, kuru “uzskata par centrālo vadību”, saskaņā ar Direktīvas 2009/38/EK 4. panta 3. punktu. Minētā atbildība pāries automātiski un tūlīt no izstāšanās dienas.

3. DIREKTĪVAS 2009/38/EK 6. PANTĀ MINĒTĀJAM NOLĪGUMAM PIEMĒROJAMĀS TIESĪBAS

Direktīvas 2009/38/EK 6. pantā minētajam nolīgumam piemērojamās tiesības ir tās dalībvalsts tiesības, kur ES atrodas vieta, ko “uzskata par centrālo vadību”, vai centrālās vadības pārstāvis.

Gadījumos, kur esošajai Eiropas Uzņēmumu padomei tika piemērotas Apvienotās Karalistes tiesības, no izstāšanās dienas automātiski un tūlīt tiks piemērotas kādas paliekošās dalībvalsts tiesības, lai nodrošinātu to, ka Direktīvā 2009/38/EK paredzētās darbinieku tiesības paliek īstenojamas Savienībā.

Kaut gan no juridiskā viedokļa nolīgumi, kuros ir atsauces uz Apvienotās Karalistes tiesību aktiem, nav jāgroza, lai tie joprojām atbilstu Direktīvai 2009/38/EK, skaidrības un juridiskās noteiktības labad ir ļoti ieteicams šādus nolīgumus grozīt un tajos skaidri paredzēt dalībvalsts tiesības (skat. zemāk šā paziņojuma 5. iedaļu).

4. CITI ASPEKTI

Apvienotās Karalistes izstāšanās var būt izšķirīga arī attiecībā uz:

- tiesību aktiem, ko piemēro, lai noteiktu, vai uzņēmums ir “kontrolējošais uzņēmums” (Direktīvas 2009/38/EK 3. panta 6. punkts);
- īpašās pārrunu grupas locekļiem, ko ievēlē vai iecel proporcioniāli Kopienas mēroga uzņēmuma vai Kopienas mēroga uzņēmumu grupas katrā dalībvalstī nodarbināto darbinieku skaitam, katrai dalībvalstij piešķirot vienu vietu par tādu tajā nodarbināto darbinieku daļu, kas ir 10 % no visās dalībvalstīs nodarbināto darbinieku skaita vai kas ir daļa no minētajiem 10 % (Direktīvas 2009/38/EK 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts).

5. NOLĪGUMI SASKAŅĀ AR DIREKTĪVAS 2009/38/EK 6. PANTU

Saskaņā ar Direktīvas 2009/38/EK 6. pantu Eiropas Uzņēmumu padomju izveidošana un darbība pamatojas uz nolīgumu, par kuru sociālie partneri vienojas uzņēmuma līmenī. Šajos nolīgumos būtu jāņem vērā iepriekš minētās sekas.

Direktīvas 2009/38/EK 13. pantā ir paredzēta procedūra nolīgumu grozīšanai. Apvienotās Karalistes izstāšanās var novest pie ievērojamām izmaiņām Kopienas mēroga uzņēmuma vai Kopienas mēroga uzņēmumu grupas struktūrā minētā noteikuma nozīmē.

Komisijas tīmekļvietne par darba tiesībām
(<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=157>) sniedz vispārīgu informāciju par

darbinieku informēšanu un uzklauššanu starptautiskā līmenī. Tās lapas vajadzības gadījumā tiks atjauninātas ar papildu informāciju.

Eiropas Komisija

Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts